

ΕΝΟΤΗΤΑ 8 – ΑΡΧΑΙΑ Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ-ΛΥΚΕΙΟ ΚΑΛΥΜΝΟΥ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΦΛΩΡΙΑΝΟΥ ΕΛΕΝΗ

Η εισαγωγική διαφάνεια και η εικονογράφηση
είναι αντλημένη από το βιβλίο της Κατερίνας
Προκοπίου «*Αρχαία ελληνική γλώσσα γυμνασίου
σε comics*», εκδ. 24 Γράμματα.

- ✓ Τι συμβαίνει στην διπλανή εικόνα; Ποιον άμεσο κίνδυνο αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι των σπιτιών;
- ✓ Τι πρέπει να κάνουν για να έχουν πιθανότητες να γλιτώσουν;

Η **Αίτνα** είναι ενεργό ηφαίστειο στις ανατολικές ακτές της Σικελίας, το **μεγαλύτερο και ψηλότερο ενεργό ηφαίστειο στην Ευρώπη**. Το ύψος του φτάνει τα 3.350 μέτρα. Η Αίτνα καλύπτει έκταση 1190 τετραγωνικών χιλιομέτρων με περιφέρεια βάσης 140 χιλιόμετρα.

Είναι από τα πιο ενεργά ηφαίστεια στον κόσμο. Αν και οι εκρήξεις του μπορεί να είναι μερικές φορές πολύ καταστροφικές, γενικά δεν θεωρείται ιδιαίτερα επικίνδυνο και χιλιάδες κάτοικοι ζουν στις πλαγιές του ηφαιστείου και τις γύρω περιοχές. Το γόνιμο έδαφος είναι κατάλληλο για εκτεταμένες γεωργικές δραστηριότητες.

Η πρώτη καταγεγραμμένη έκρηξη της Αίτνας περιγράφεται από τον Διόδωρο τον Σικελιώτη (24 Αυγούστου του **79 μ.Χ.**). Μάλιστα, αυτή αποτελεί την πρώτη λεπτομερή καταγραφή ηφαιστειακής έκρηξης. Σύμφωνα με τη μαρτυρία του Διόδωρου, **η έκρηξη ήταν τόσο ισχυρή που η στάχτη είχε φτάσει ακόμα και μέχρι τη Ρώμη**. Δηλαδή περίπου 800 χιλιόμετρα στα βόρεια της Αίτνας!

- ✓ Παρατηρήστε την αντίδραση των κατοίκων: Νομίζετε ότι είναι ψύχραιμοι; Ποιος από όλους δείχνει περισσότερο ψύχραιμος;
- ✓ Γιατί κουβαλά στην πλάτη του έναν ηλικιωμένο; Τι σχέση νομίζετε ότι έχει μαζί του;
- ✓ Η πράξη του αυτή δεν δυσχεραίνει την σωτηρία και των δύο; Αν ναι, τότε γιατί πιστεύετε ότι το κάνει; Πώς κρίνετε την πράξη του;

- ✓ Ποιος παρακολουθεί μέσα στο σύννεφο την προσπάθεια του νέου να σώσει τον ηλικιωμένο πατέρα του; Τι νομίζετε ότι σκέφτεται για την γενναία πράξη αυτοθυσίας του νέου;
- ✓ Παρατηρήστε το χρώμα στο έδαφος που πατά ο νέος. Δεν είναι κόκκινο, όπως η λάβα, αλλά πράσινο, όπως το χορτάρι. Είναι δυνατόν η ροή της λάβας να δημιουργήσει τέτοιο προστατευτικό κύκλο; Αν όχι, ποιος νομίζετε ότι έκανε αυτό το «θαύμα» και γιατί;
- ✓ Δεν φαίνονται στην εικόνα άλλοι άνθρωποι. Νομίζετε ότι σώθηκαν τελικά; Αν όχι, ποιο μήνυμα νομίζετε ότι περνά η σωτηρία μόνο του νέου και του πατέρα του;

- **γοῦν**= λοιπόν, πράγματι
- **εἰ γὰρ καὶ**= γιατί, αν και...
- **ὁ/ἡ μυθώδης, τὸ μυθῶδες**= αυτός που μοιάζει με μύθο
- **ὁ ρύαξ, τοῦ ρύακος**= το ρυάκι
- **φασίν** (<φημί) = λένε

Φημί → φήμη,
κακόφημος, προφήτης,
δυσφήμιση, διαφήμιση

Λέγεται γοῦν ἐν Σικελίᾳ (εἰ γὰρ καὶ μυθωδέστερόν ἐστιν, ἀλλ' ἀρμόσει καὶ νῦν ἅπασιν τοῖς νεωτέροις ἀκοῦσαι) ἐκ τῆς Αἴτνης ρύακα πυρὸς γενέσθαι· τοῦτον δὲ ρεῖν φασιν ἐπὶ τε τὴν ἄλλην χώραν, καὶ δὴ καὶ πρὸς πόλιν τινὰ τῶν ἐκεῖ κατοικουμένων.

- **ἐγκαταλαμβάνομαι**= παγιδεύομαι μέσα σε κάτι
- **δύναμαι**= μπορώ
- **ἀράμενον** (μτχ. αορ. ρ. αἴρομαι)= αφού σήκωσε στους ώμους του

Αίρονται οι δυσκολίες
Άρση απαγορευτικού
Άρση βαρών
Άρση προκαταλήψεων
Έχει μεγάλη έπαρση
Έπαρση σημαίας

Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὀρμηῆσαι πρὸς φυγὴν, τὴν αὐτῶν σωτηρίαν ζητοῦντας, ἓνα δὲ τινα τῶν νεωτέρων, ὀρῶντα τὸν πατέρα πρεσβύτερον ὄντα καὶ οὐχὶ δυνάμενον ἀποχωρεῖν, ἀλλὰ ἐγκαταλαμβανόμενον ὑπὸ τοῦ πυρός, ἀράμενον φέρειν.

ἀπόλλυμαι= χάνομαι → απώλεια, όλεθρος, πανωλεθρία, ολέθριος, το απολωλός πρόβατο, εξώλης και προώλης

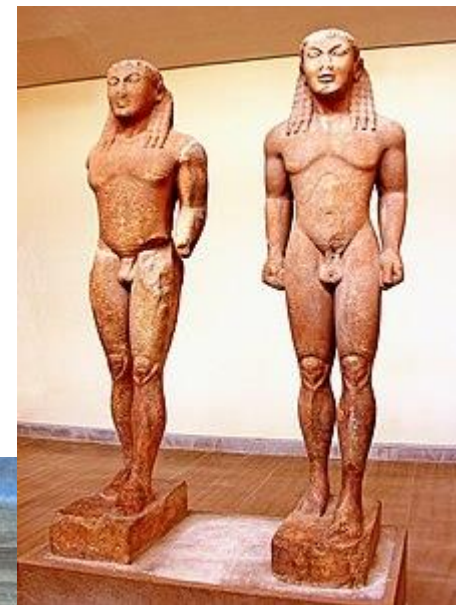
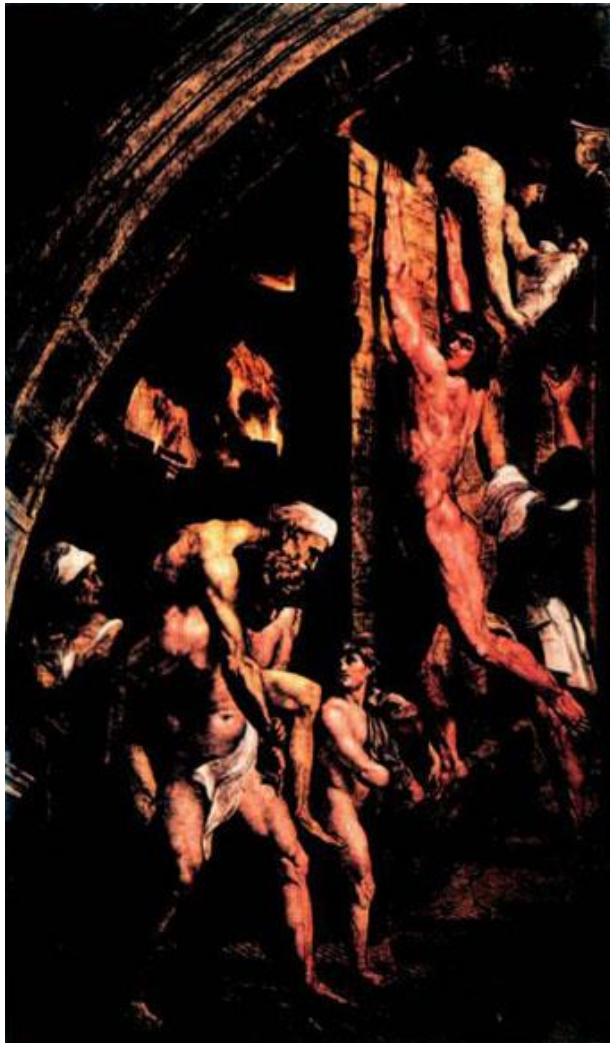
Φορτίου δ' οἶμαι προσγενομένου καὶ αὐτὸς ἐγκατελήφθη. Ὅθεν δὴ καὶ ἄξιον θεωρῆσαι τὸ θεῖον, ὅτι τοῖς ἀνδράσιν τοῖς ἀγαθοῖς εὐμενῶς ἔχει.

- οἶμαι = νομίζω
- προσγίγνομαι= προστίθεμαι
- ὅθεν= από αυτό το γεγονός
- θεωρέω, θεωρῶ= κοιτάζω, παρατηρῶ
- εὐμενῶς ἔχω= ευνοῶ

Λέγεται γὰρ κύκλω τὸν τόπον ἐκεῖνον περιρρυῆναι τὸ πῦρ καὶ σωθῆναι τούτους μόνους, ἀφ' ὧν καὶ τὸ χωρίον ἔτι καὶ νῦν προσαγορεύεσθαι τῶν εὐσεβῶν χῶρον· τοὺς δὲ ταχεῖαν τὴν ἀποχώρησιν ποιησαμένους καὶ τοὺς ἑαυτῶν γονέας ἐγκαταλιπόντας ἅπαντας ἀπολέσθαι.

- κύκλω περιρρυῆναι= ὅτι κύλησε και περικύκλωσε
- Τὸ χωρίον = η περιοχή
- Προσαγορεύομαι= αποκαλούμαι
- ἀπολέσθαι (απαρ. αορ. β' ρ. ἀπόλλυμαι)= ὅτι χάθηκαν

Γνωρίζετε άλλα παραδείγματα σεβασμού προς τους γονείς και γενικότερα προς τους ηλικιωμένους από την μυθολογία ή την ιστορία;

Νομίζετε ότι οι σύγχρονες κοινωνίες αποδίδουν στους ηλικιωμένους τον σεβασμό που αξίζουν;

